

Borelioza i internet

Borelioza i Internet. Antropologiczne studium kontrowersji medycznych w dobie cyfrowej komunikacji

Przydatne informacje

Nazwa Programu: Preludium BiS

Źródło Finansowania: [Narodowe Centrum Nauki](#) [1]

Nr grantu: 2019/35/O/HS3/02250

Nr wewn?trzny UW: 501-d131-66-0006345

Kierownik grantu: prof. UW dr hab. Magdalena Radkowska-Walkowicz

Wykonawca: mgr Magdalena Górska

Wysoko?? dofinansowania: 321 984 z?

Termin rozpocz?cia: 01-10-2020

Termin zako?czenia: 30-09-2023

Co roku, zagro?enia zwi?zane z borelioz? stanowi? w Polsce popularny temat medialnych publikacji, zw?aszcza w okresie pó?nej wiosny i lata, kiedy to kleszcze budz? si? ze snu. Podczas gdy jest za wcze?nie by mówi? o panice spo?ecznej zwi?zanej z tak zwan? „Malari? Pó?nocy”, borelioza, podobnie jak inne choroby od-kleszczowe, jest silnie obecna w polskim dyskursie publicznym, stanowi?c temat popularny nie tylko w mass mediach, ale tak?e na rozlicznych portalach internetowych – na forach, blogach, czy w mediach spo?eczno?ciowych – niezale?nie gromadz?cych i rozpowszechniaj?cych informacje o zdrowiu i chorobach. Wiele z tych portali upowszechnia wiedz?, która zaliczana jest do nie-naukowych systemów wiedzy o zdrowiu.

Borelioza – budz?ca spo?eczne kontrowersje choroba o z?o?onych, trudno uchwytnych symptomach i rozleg?ych komplikacjach zdrowotnych – stanowi idealne studium przypadku dla projektu, którego celem jest zbadanie wp?ywu rozwoju cyfrowych technologii informacyjno-komunikacyjnych na wspó?czesne praktyki dbania o zdrowie i tworzenia wiedzy o zdrowiu, w kontek?cie rosn?cej widoczno?ci medycyny „alternatywnej”.

Pojawienie si? tzw. cyfrowej opieki zdrowotnej wzbudzi?o ró?ne w?tpliwo?ci, od zagadnie? sztucznej inteligencji i interakcji cz?owiek-maszyna, przez problematyk? ?ledzenia stanu zdrowia poprzez aplikacje i urz?dzenia mobilne, po obawy zwi?zane z bezpiecze?stwem zarz?dzania danymi o zdrowiu pacjentów. Gównym celem tych technologicznych przemian i innowacji by?o jednak?e uczynienie systemu opieki zdrowotnej bardziej wydajnym i efektywnym, zarówno w ofercie instytucji publicznych, jak i prywatnych. Zmiany te zwróci?y uwag? badaczy na ewoluuj?c? si? relacj? mi?dzy lekarzami a pacjentami w epoce post-prawdy, gdzie w Sieci kr??? doniesienia o nieprawid?owociach w systemie zdrowotnym, przypadkach lekarskich b??dów czy nieuczciwo?ci przemys?u farmaceutycznego, które to informacje wp?ywaj? negatywnie na zaufanie spo?eczne wobec ekspertów z zakresu wiedzy o zdrowiu.

Najnowsze badania z zakresu nauk spo?ecznych pokazuj? zmiany jakie zasz?y w odbiorze tematów zwi?zanych ze zdrowiem i chorobami, w wyniku upowszechnienia si? Internetu jako ?ród?a wiedzy. Skala publicznego zainteresowania borelioz? w Polsce rodzi wa?kie pytania o spadek spo?ecznego zaufania wobec autorytetów publicznych, w tym medycznych. Cyfryzacja sposobów komunikacji informacji i produkcji wiedzy doprowadzi?a do „Googlizacji wszystkiego” – wiedza sta?? si? szybko dost?pna, a nasz dost?p do niej jest ograniczony tylko naszymi umiej?tno?ciami nawigacji Internetu. Sie? 2.0, wspó?tworzona przez jej niezliczonych u?tkowników, boryka si? z problemem prze?adowania informacjami, który prowadzi do chaosu informacji, wielog?osowego w swej naturze. Jednocze?nie jednak, otwarta struktura Internetu pozwala wybrzmie? oddolnym i alternatywnym narracjom, tworz?c przestrze? gdzie jednostkowa sprawczo?? mo?e negocjowa? hegemoniczne struktury w?adzy otaczaj?ce produkcj? wiedzy.

Na skróty

- [Dy?ury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

Szczegółowym celem niniejszego projektu jest wkład we wciąż rozwijającą się wiedzę socjologiczną i antropologiczną o boreliozie. Antropologiczne studium recepcji i doświadczenia samej choroby, jak i związanych z nią kontrowersji, zapewni unikatowy wgląd w nowe praktyki związane ze zdrowiem i wiedzą o zdrowiu. Ogólnym celem projektu jest, z kolei, przyczynienie się do rozwoju polskiej antropologii medycznej, gdzie kwestie wpływu nowych technologii komunikacyjnych na społeczną recepcję kwestii zdrowotnych pozostają niewystarczająco zbadane. Poprzez rozwinięcie sposobów użycia etnografii cyfrowej do zgłębienia tematów tak delikatnych jak indywidualne problemy zdrowia i choroby, projekt ten ma nadzieję przyczynić się do rozszerzenia obszaru badawczego i specjalistycznego polskiej antropologii cyfrowej. Co więcej, oparta na materiałach empirycznych analiza antropologiczna społecznej recepcji boreliozy może przyczynić się do opracowania bardziej skutecznych sposobów leczenia i zapobiegania tej choroby. Ponadto, na koniec, projekt ten byłby może skromnie przyczynił się do posunięcia o krok rozważań o przyszłości służby zdrowia, zwracając uwagę na konieczność zaadresowania przez instytucje publiczne praktyk i rodzajów wiedzy o zdrowiu i ciele człowieka, które nie wywodzą się z zachodnich nauk medycznych.

Badanie rozpoczyna się krytyczną analizą dyskursu o boreliozie w polskich mediach, od PRLu po współczesność. W oparciu o tę wiedzę, rozpocznie się wielostanowiskowe badanie etnograficzne osadzone w przestrzeni cyfrowej oraz poza nią. Pierwszym krokiem będzie rozpoczęcie badań w polskojęzycznym Internecie, których celem będzie poznanie spektrum różnic wiedzy o boreliozie. Dzięki temu nastąpi zlokalizowanie oraz nawiązanie współpracy badawczej z nieeksperymentalnymi społecznościami oraz poszczególnymi aktorami społecznymi zaangażowanymi w upowszechnianie wiedzy o boreliozie przez nowe media. Wywiady etnograficzne, prowadzone wśród tych osób oraz osób chorujących na boreliozę, będą koncentrować się na kwestiach indywidualnego doświadczenia choroby, kontrowersji z nią związanych, oraz praktyk samopomocy, zarówno tych dotyczących zdrowia, jak i wiedzy o chorobie w ogóle.

Niniejszy projekt badawczy doprowadzi do rozwoju antropologii kulturowej, a w tym przede wszystkim antropologii medycznej, dostarczając ponadto nowe perspektywy, która przyczyni się do lepszego zrozumienia złożonych zjawisk społecznych w obszarze zdrowia, których jesteśmy dziś świadkami. Projekt przyczyni się do podniesienia poziomu wiedzy o boreliozie zarówno wśród badaczy społecznych, pracowników służby zdrowia i instytucji publicznych, jak i mediów i opinii publicznej. Co więcej, doda polski akcent do ogólnego światowej wiedzy o problematyce kontrowersji medycznych w dobie Internetu.

Adres URL źródła: <https://etnologia.uw.edu.pl/instytut/badania/granty/borelioza-i-internet>

Odniesienia

[1] <https://www.ncn.gov.pl/>